

Пневмококкты инфекцияның АИТВ-мен өмір сүретін адамдар үшін ауыртпашылығы

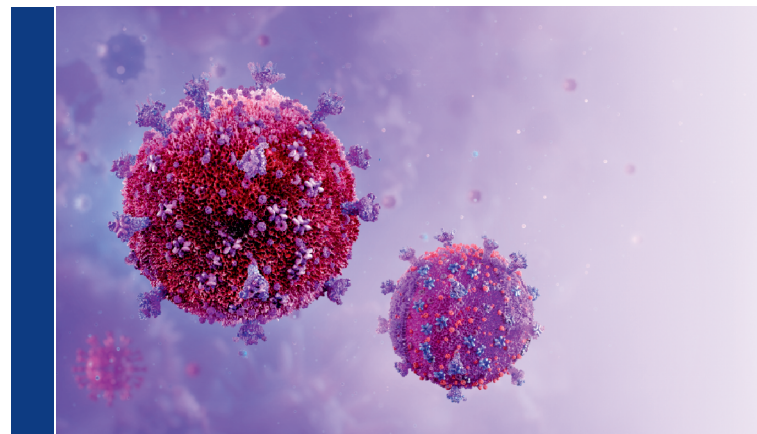
Жұқтырылған иммун тапшылығы синдромын тудыратын адамның иммун тапшылығы вирусы (АИТВ/ЖИТС) – әлемдегі қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ең ірі мәселелердің бірі, жер бетінде АИТВ-мен өмір сүретін 37,6 миллион адам бар,¹ ал Қазақстанда шамамен 35 000.² Жиі АИТВ созылмалы ауру болып қарастырылады.³

АИТВ-мен өмір сүретін адам үшін бұл АИТВ тудыратын бірқатар симптомдармен тұрақты күресу қажеттілігін білдіреді. Симптомдар инфекцияның өзімен, жанама аурулармен немесе АИТВ-инфекциясымен байланысты ауруларды емдеу үшін препараттарды қабылдаумен байланысты болуы мүмкін.³

АИТВ-мен өмір сүретін адамдарда шартты-патогенді ағзалар тудыратын инфекциялар

АРЕ алатын АИТВ-мен өмір сүретін әрбір екінші адам шартты-патогенді ағзалар тудыратын инфекциялармен қақтығысады⁴

Шартты-патогенді ағзалар тудыратын инфекциялар – АИТВ өмір сүретін адамдарды қоса алғанда, иммунитеті әлсіреген адамдарда анағұрлым жиі кездеседі және ауыр емделеді.⁵ АИТВ/ЖИТС-ң болуы олардың емін қиындата түсуі мүмкін.⁶ Бұндай аурулар өте көп, бірақ ересек науқастардың ішінде дәрігерге қаралудың анағұрлым жиі кездесетін себептерінің бірі - респираторлық инфекциялар.⁷

АИТВ жұқтырған адамдарда респираторлық аурулар жиі төменгі тыныс алу жолдарының инфекциясы (ТТЖИ) түрінде көрініс табады, олар жиі АИТВ инфекцияларының алғашқы клиникалық көріністері болып табылады.⁸

Ауруханадан тыс пневмония (АТП) – АИТВ жұқтырған адамдарда болатын тыныс алу аппараты тарапынан жиі асқыну түрі. АИТВ-мен өмір сүретін адамдарда пневмонияның өршу тәуекелінің өзге адамдармен салыстырғанда 25 есе жоғары екені белгілі.⁹

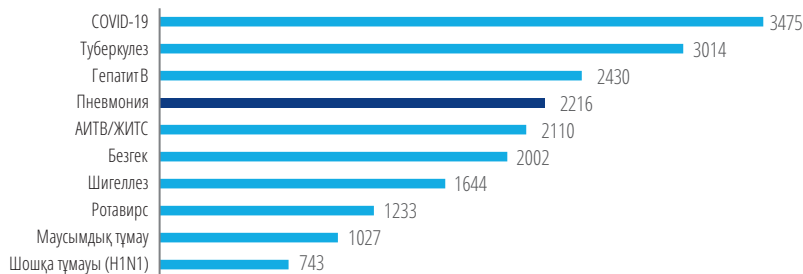
Пневмококкты инфекцияның АИТВ-мен өмір сүретін адамдар үшін ауыртпашылығы

Қазақстан Республикасында респираторлық аурулардан өлім жағдайлары қан айналымы жүйесінің ауруларына жол бере отырып 2-орынға ие, бұл ретте 2018 жылдың деректері бойынша (COVID-19 дейін) ПА-дан өлім жағдайларының 23%-ы пневмония салдарынан болған.¹

Пневмококкты инфекцияны *Streptococcus pneumoniae* (пневмококктар) бактериялары тудырады.²

Пневмококктар науқас немесе сау тасымалдаушылардың тыныс алу органдарынан шығатын бөлініспен, сілекеймен және шырышпен тікелей жанасқан кезде адамнан адамға берілуі мүмкін.³

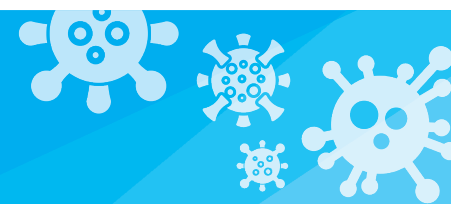
Бүкіл әлем бойынша бір күнде осы аурудан қайтыс болушылардың орташа саны (2020 ж. қыркүйек)⁴

Материалдар негізінде: 2020 жылғы 1 қыркүйектегі жағдайы бойынша Бүкіл әлем бойынша осы өлімнен қайтыс болушылардың орташа саны, ДДҰ, АВО және Lancet

Әлемде барлық жұқпалы аурулардың ішінде пневмония жылына 1,6 миллион адамның қайтыс болуына алып келетін негізгі себептердің төрттігіне кіреді - бұл маусымдық тұмаудан, безгектен немесе АИТВ/ЖИТС-н (адамның иммун тапшылығы вирусы/жұқтырылған иммун тапшылығы синдромы) көбірек.⁴

АТП АИТВ шалдыққан науқастарда тыныс алу аппараты тарапынан болатын ең жиі асқыну түрі.⁵

АИТВ басқа аурулары жоқ үлкен жастағы балалардағы немесе антиретровирустық ем алған ересектерде инвазивті пневмококкты инфекцияның (ИПИ) өршу тәуекелін айтарлықтай арттыруы мүмкін.⁶

АИТВ жұқтырған адамдарда ИПИ өршу тәуекелінің анағұрлым маңызды факторы болып иммун тапшылығының дәрежесі есептеледі.⁷

Қарқынды терапия бөліміне келіп түскен АИТВ-мен өмір сүретін адамдардың 48%-да өкпенің жұқпалы аурулары болған, бұл ретте осындай жағдайлардың 80%-да пневмоцистік пневмония және бактериалды пневмония анықталған.⁸

1 25x

АИТВ жұқтырған науқастарда пневмонияның өршу мүмкіндігі 25 есе жоғары.⁵

2 100x

АИТВ жұқтырған науқастарда ИПИ ауруының өзге адамдармен салыстырғанда 100 есе жоғары екендігі хабарланған.⁷

3

АИТВ жұқтырған науқастардың 1-нен 4-не дейін кейінгі 12 айда дерттің қайталануына шалдығады.⁷

4

АИТВ ауыратын науқастардың қайта ауруханаға қабылдану көрсеткіштері жоғарырақ⁷

5

АИТВ ауыратын науқастарда бар аурулардың нашарлауы байқалады
Мысалы: ӨСОА өршуі: 25-36,1%⁹,
ЖҚТА өлімінің 5 есе артуы.¹⁰

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1-бөлім. АИТВ-мен өмір сүретін адамдарда шартты-патогенді ағзалар тудыратын инфекциялар

1. The Global HIV / AIDS epidemic. HIV.Gov. Published on: 25 Jun, 2021. Available at: <https://www.hiv.gov/federal-response/pepfar-global-aids/global-hiv-aids-overview>. Accessed on: February 22, 2022.
2. UNAIDS, Country factsheets/Kazakhstan/2020
3. K. H. Basavaraj et al, Quality of life in HIV/AIDS, Indian J Sex Transm Dis AIDS. 2010 Jul-Dec; 31(2): 75-80. doi: 10.4103/2589-0557.74971; 10.4103/2589-0557.7497
4. Teklay Zeru Weldearegawi et al. The magnitude of opportunistic infections and associated factors in HIV-infected adults on antiretroviral therapy in southern zone Tigray, Ethiopia: a cross-sectional study. Pan African Medical Journal. 2020;35:126.doi: 10.11604/pamj.2020.35.126.17839.
5. What is Opportunistic Infection? National Institute of Health. Last reviewed on: 16 August 2021. Available at: <https://hivinfo.nih.gov/understanding-hiv/fact-sheets/what-opportunistic-infection>. Accessed on: February 22, 2022.
6. HIV/Aids and infections. Medline Plus. Available at: <https://medlineplus.gov/hivaidandinfections.html>. Accessed on: 29 November 2021.
7. Jerry R. Balentine. Upper Respiratory Tract Infection (URTI). Cold and flu health center. Available at: https://www.medicinenet.com/upper_respiratory_infection/article.htm. Accessed on: February 22, 2022.
8. Ojha CR. Lower respiratory tract infections among HIV positive and control group in Nepal. Virusdisease. 2015 Jun;26(1-2):77-81. doi: 10.1007/s13337-015-0254-z. Epub 2015 Jun 23.
9. Cilloniz C, Torres A. Community-acquired lung respiratory infections in HIV-infected patients: microbial etiology and outcome. Eur Respir J. 2014 Jun;43(6):1698-708. doi: 10.1183/09031936.00155813. Epub 2014 Feb 13.

2-бөлім. Пневмококтық инфекцияның АИТВ-мен өмір сүретін адамдар үшін ауыртпашылығы

1. Денсаулық вице-министрі Л.М. Ақтаеваның «Қазақстан Республикасындағы жалпы өлім жағдайларын төмендету шаралары туралы» баяндамасы, ДМ алқасы, 2019 жыл. <http://www.rcrz.kz/files/kollegii/>
2. CDC - Pneumococcal Disease (Streptococcus pneumoniae). Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases. Hamborsky J, Kroger A, Wolfe S, eds. 13th ed. Washington D.C. Public Health Foundation, 2015. Available at: <https://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pinkbook/pneumo.html>. Accessed on: February 22, 2022.
3. About Pneumococcal disease – Risk factors and transmission, National Center for Immunization and Respiratory Diseases, Division of Bacterial Diseases. Available on: <https://www.cdc.gov/pneumococcal/about/risk-transmission.html>, Updated on: September 6, 2017. Accessed on February 22, 2022.
4. Cafiero-Fonseca ET, The full benefits of adult pneumococcal vaccination: A systematic review. PLoS ONE 12(10): e0186903. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0186903>.
5. Cilloniz C, Torres A, Polverino E, Gabarrus A, Amaro R, Moreno E, Villegas S, Ortega M, Mensa J, Marcos MA, Moreno A, Miro JM. Community-acquired lung respiratory infections in HIV-infected patients: microbial aetiology and outcome. Eur Respir J. 2014 Jun;43(6):1698-708. doi: 10.1183/09031936.00155813. Epub 2014 Feb 13. PMID: 24525448.
6. Thindwa D, Pinsent A, Ojal J, Gallagher KE, French N, Flasche S. Vaccine strategies to reduce the burden of pneumococcal disease in HIV-infected adults in Africa. Expert Rev Vaccines. 2020 Nov;19(11):1085-1092. doi: 10.1080/14760584.2020.1843435. Epub 2020 Dec 3. PMID: 33269987; PMCID: PMC8315211.
7. Sadlier C, O'Dea S, Bennett K, Dunne J, Conlon N, Bergin C. Immunological efficacy of pneumococcal vaccine strategies in HIV-infected adults: a randomized clinical trial. Sci Rep. 2016 Sep 1;6:32076. doi: 10.1038/srep32076. PMID: 27580688; PMCID: PMC5007521.
8. Breathing mortality: Bacterial pneumonia and HIV. aidsmap. Published on: June 17, 2011. Available at: <https://www.aidsmap.com/news/jun-2011/breathing-mortality-bacterial-pneumonia-and-hiv>. Accessed on: February 22, 2022.
9. Søgaard M, Madsen M, Løkke A, Hilberg O, Sørensen HT, Thomsen RW. Incidence and outcomes of patients hospitalized with COPD exacerbation with and without pneumonia. Int J Chron Obstruct Pulmon Dis. 2016 Mar 2;11:455-65. doi: 10.2147/COPD.S96179.
10. Violi F, Cangemi R, Falcone M, Taliani G, Pieralli F, Vannucchi V, Nozzoli C, Venditti M, Chirinos JA, Corrales-Medina VF; SIXTUS (Thrombosis-Related Extrapulmonary Outcomes in Pneumonia) Study Group. Cardiovascular Complications and Short-term Mortality Risk in Community-Acquired Pneumonia. Clin Infect Dis. 2017 Jun 1;64(11):1486-1493. doi: 10.1093/cid/cix164.